

SUĐENJE MARTIĆU: FOKUS NA STRAHOVANJIMA SRBA

Author: IWPR
ICTY

Bivši srpski zvaničnik govori o strepnjama Srba uoči rata u Hrvatskoj.

Sudijama koje vode proces protiv bivšeg vođe pobunjeničkih srpskih vlasti u Hrvatskoj, Milanu Martiću, ove sedmice je rečeno da Srbi iz Krajine za vrijeme rata sa hrvatskim snagama „nisu činili ništa loše“, te da su se „samo branili“.

To je ustvrdio svjedok odbrane, Ratko Ličina, koji se predstavio kao ministar informiranja vlade Srpske Autonomne Oblasti (SAO) Krajine u izgnanstvu.

Nekada istaknuti član vladajuće Srpske demokratske stranke (SDS) Krajine, Ličina je na sudu izjavio da je Krajinu napustio tokom Operacije Oluja – koju je hrvatska vojska 1995. izvela sa ciljem da povрати kontrolu nad teritorijem okupiranim od strane pobunjenih Srba – te da od tada živi u Srbiji.

On je drugi svjedok kojeg je odbrana izvela otkako je 11. jula ove godine počela svoj dokazni postupak.

Martićevi advokati nastoje da dokažu da je 1991. hrvatska vlada isprovocirala rat sa krajiškim Srbima, a ne obrnuto.

Okrivljeni – koji je za vrijeme rata bio predsjednik SAO Krajine - tereti se da je predvodio lokalne policijske snage i ostale oružane formacije tokom protjerivanja i ubijanja ne-Srba u Hrvatskoj, u periodu od 1991. do 1995.

Takođe se tereti i za namjerno uništavanje domova i ostale javne i privatne svojine, te za nezakonite napade koji su 1995. izvršeni na Zagreb.

Svjedočeći ove sedmice, Ličina je krajiške Srbe pokušao prikazati kao nedužne žrtve antisrpske propagande.

On je rekao da su Srbi bili jako uplašeni atmosferom punom „kroatocentrizma i srbofobije“, koja je po njegovim tvrdnjama u Hrvatskoj dominirala nakon što je 1990. vlast preuzela Hrvatska demokratska zajednica (HDZ), predvođena pokojnim Franjom Tuđmanom.

Hrvatski Srbi, „koji dobro pamte Drugi svjetski rat“, strijepili su da će im u novoj hrvatskoj državi biti oduzeta sva konstitutivna prava, te da će možda biti čak i pobijeni – rekao je Ličina.

Svjedok je pred sudom iznio podatak da su Srbi prije Drugog svjetskog rata u Hrvatskoj činili 37 procenata stanovništva, ali da je „njihov broj pao na svega 12 posto, zbog genocida koji je u Hrvatskoj počinio fašistički ustaški režim“ u tom ratu.

On je insistirao na tome da Srbi iz Krajine nisu željeli da se istorija ponovi, te da su se zakleli da više nikada neće biti lake mete.

A kada je tužilac Dejvid Blek (David Black) tokom unakrsnog ispitivanja sugerirao da je SDS itekako iskorištavala „gorka sjećanja [Srba] na Drugi svjetski rat“ kako bi sebi obezbijedila podršku, Ličina je izbjegao direktan odgovor, rekavši da ne vidi „ništa loše u tome“.

„Prirodno je da čuvamo ta sjećanja, baš kao što Jevreji stalno podsjećaju svijet na ono što im se dogodilo . . .“, rekao je on.

Blek je potom svjedoka upitao za njegovo mišljenje o Jovanu Raškoviću, jednom od osnivača SDS-a u Krajini. Svjedok je odgovorio da je Rašković „psihijatar koji je liječio srpski narod“, te da je u svojim stavovima i govorima uvijek bio umjeren.

No, Blek je potom u sudnici emitirao i video-snimak, načinjen u Krajini 17. avgusta 1990., koji prikazuje Raškovića kako se obraća gomili gnjevnih Srba koji uzvikuju: „Ubićemo ustaše! Ubićemo Tuđmana!“

Rašković na snimku potom kaže: „Ne tražite od mene oružje – ako vam ono treba, siguran sam da će se naći neko ko će vam ga dati.“

Na drugom prikazanom snimku, koji je navodno nastao godinu dana kasnije, Rašković govori o tome da „Srbi nikada više neće ići na gubilišta – oni će se ovoga puta oduprijeti genocidu“.

Blekova konstatacija kako je očito da „Rašković poziva Srbe da silom pruže otpor hrvatskoj državi“ razbjesnila je svjedoka.

„A šta je trebalo da učinimo – možda da pustimo da nas pobiju?“, rekao je, vidno iznerviran.

Tokom svjedočenja, Ličina je ostao pri stavu da svu krivicu za krvoproliće u Hrvatskoj u periodu od 1991. do 1995. treba pripisati Hrvatima.

On je pred sudom rekao da je čak i Tuđman u jednom od svojih govora poručio da „ne bi bilo rata u Hrvatskoj da ga mi nismo željeli“.

Ličinino svjedočenje u potpunoj je suprotnosti sa tvrdnjama koje je u februaru iznio svjedok optužbe Milan Babić, izjavivši da je Martić – lider srpske pobune još od 1990. - prvi upotrijebio oružanu silu ne bi li isprovocirao Hrvate i u sukob uvukao Jugoslovensku Narodnu Armiju (JNA) kako bi pomogla Srbima.

Babić - koji je bio Martićev suparnik i predsjednik SAO Krajine do januara 1994., kada ga je na tom mjestu smijenio upravo Martić - proljetos je izvršio samoubistvo u pritvorskom centru Haškog tribunala.

Da bi potkrijepio tezu tužilaštva da rat u Hrvatskoj nije bio samo srpski odgovor na hrvatske provokacije,

Blek je Ličini pokazao i intervju sa Raškovićem koji su 1992. prenijele srpske i hrvatske novine. U tom intervjuu je Rašković navodno rekao kako se osjeća „odgovornim“ zbog toga što je „vršio pripreme za ovaj rat, iako to nisu bile vojne pripreme“.

„Da ja nisam stvorio tu emotivnu tenziju u srpskom narodu, ništa od ovog se ne bi desilo“, glasile su njegove riječi.

„Moja stranka i ja potpalili smo fitilj srpskog nacionalizma u Hrvatskoj, ali i u Bosni.“

No, izgleda da Ličinu te riječi – čiju autentičnost nije osporio – nisu ni najmanje uzbudile, jer je rekao kako je važno napomenuti da je Rašković taj intervju dao neposredno pred smrt.

„Moguće je da je zbog nečega bio razočaran“, hladnokrvno je izjavio on.

Suđenje Martiću nastavlja se i slijedeće sedmice.

Merdijana Sadović je voditeljica programa za Haški tribunal IWPR-a.

Focus: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

---

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudenje-marticu-fokus-na-strahovanjima-srba>